

EDITORIAL

O Parlamento Galego ten en axenda unha Lei Galega de Cooperativas. Esta lei é unha vella aspiración, certo que con máis importancia simbólica ca real, xa que Galicia tiña, dende as primeiras negociacións sobre o seu Estatuto de Autonomía, moi postergado o cooperativismo -é a única comunidade histórica que non reclamou competencias na materia-.

É para sentirse orgulloso ver ó sector, as cooperativas galegas, teren moi avanzado o estado da discusión sobre a lexislación cooperativa. Pódese dicir que iso é o natural: que o sector saiba o que lle interesa, que sexa, en certo modo, un "sector para si". Pero o certo é que acaso sexa a primeira vez na historia social do país no que as cooperativas, como sector social e empresarial, están en condicións de presentaren bosquejos de lei elaborados e orixinais dende varias das súas instancias de intercooperación, así como puntos de vista particulares. Isto significa, absolutamente, que o sector cooperativo en Galicia se vé a sí propio como organizado e capaz de chegar a acordos amplos e adoptar resolucións.

Que lonxe quedan xa aquelas decisións tomadas hai tres anos por parte do último goberno galego de segreggar, arbitrariamente e sen consultar co sector, a Dirección Xeral de Traballo en dúas consellerías, a de Relacións Laborais, con certo tipo de competencias, e a de Formación e Emprego, con outras, mantendo ós cooperativistas no máis absoluto desconcerto, dende Poncio para Pilatos, engadindo dificultades ó xa difícil entendemento cunha Administración Pública que tivo, en toda a súa historia, un interese menor ca escaso no fomento e modernización do sector cooperativo.

Esas decisións seguen vixentes, certo, pero entendemos que non reaparecerán máis. Aínda queda por conseguir que o sector cooperativo teña, no organigrama da Administración Pública Galega, un estatuto similar ó das súas homólogas de calquera outra administración autonómica ou central -e mesmo de algunhas administracións municipais-. Dende hai tempo vense reclamando unha Dirección Xeral coa misión dos asuntos cooperativos; e -ou- un Instituto de Fomento; e -ou- unha Sociedade de Desenvolvemento Cooperativo, pública; e -ou- un Consello Galego de Cooperativas; e sobre todo, que a Administración Pública Galega saiba escoitar e respectar ós empresarios colectivos.

Pero se a Administración Pública foi desidiosa, máis sorprendente é aínda o silencio das axendas políticas e sindicais. ¿Como é posible que ningunha opción

política nin sindical teña unha concepción do papel que o cooperativismo pode ou debe xogar no modelo de sociedade que se pretende como xusta, como democrática, como laboriosa e instruída?.

¿Como é posible que un único fracaso nunha experiencia determine a eliminación do cooperativismo da axenda dunha opción política que se reclamaba da reconstrución democrática? ¡E iso que ese fracaso debeuse, máis ca nada, ós meritorios intentos de facelo fracasar por parte dese mesmo grupo dos seus promotores!. ¿E como que outra opción non teña sobre o cooperativismo moito máis propósito fóra da captación de influencias mantendo ó sector nun estado de dependencia permanente, e, máis grave aínda, nutrindo as instancias político-electorais e persoais de fondos que tiñan por misión o fomento cooperativo?

¿Como entender que a Administración Pública Galega, repetidamente e dende hai moitos anos, veña utilizando tódolos seus resortes para reventar os procesos de estruturación do sector, actuando de forma directa? ¿E como é posible que destine fondos, mesmo fondos condicionados, a financiar actividades das que o único que podemos dicir é que esterilizan o potencial de modernización e fomento, é dicir, quédanse nun gasto inútil, e mesmo nun desvío de fondos de dubidosa legalidade dende a súa finalidade de fomento do cooperativismo cara outras formas máis híbridas e disimuladas, pero en calquera caso alleas ás finalidades cooperativas ás que están condicionadas?. Certo que estes extremos, cando menos algunhas veces, son aclarables perante o tribunal de contas, o valedor do pobo e algunhas outras instancias, aínda que moitas veces se decidira calar antes ca tomar iniciativas deste tipo, pero xa non se está para vivir nunha situación de indefensión e de arbitrariedade.

¿Como é posible que a Administración gaste cronicamente diñeiro en financiar estudos que dispois non se publican, non se difunden, son descoñecidos polo sector e ata podemos dicir que pola propia Administración que os encargou e as súas sucesivas? Sabemos de máis de 10 estudos custosos, financiados co diñeiro público, que as cooperativas colaboraron activamente en proporcionar datos, coa esperanza de que os seus resultados axudaran a reorientar e coñecer o sector, dos que reiteradamente se recibe a frustración de que non axudaron para nada ó propósito do que se trataba, senon que desaparecen como por ensalmo dos arquivos da Administración.

E todo isto, mentres se marxina do financiamento instancias cooperativas e mesmo intercooperativas, programas e entidades que teñen demostrado unha vocación e perseverancia sincera, compromisos fieles coa reestructuración, a modernización e a expansión do sector. Esta condena á marxinalización exprésase dende unha posición de excesiva desenvoltura e demasiada falta de recoñecemento polos resultados deses mesmos programas e entidades. Isto, cando dende tódalas análises ó dispor insístese tanto na necesidade de poñer-la énfase nos programas exitosos como tamén na primeira importancia no labor de promoción e preocupación do sector público.

Gostaríamos de ver no futuro debate parlamentario sobre a Lei Galega de Cooperativas unha ocasión para re-definir o lugar que as cooperativas deben ocupar no proxecto de sociedade galega de futuro.